

Nešto o diplomatsko-konzularnoj historiji

Ilija Mitić, pravnik

U ovoj rubrici donosit ćemo redovito napise o djelovanju raznih konzulata i diplomatskih predstavništava te njihovu ulogu, i značaj u razvitku pomorstva i pomorske trgovine, pak je prema tome ova rubrika otvorena svim našim čitaocima, da u istoj po volji suraduju.

Konzuli su organi države, koji u drugim državama više određene funkcije i zastupaju interese državljana svoje domovine na svom konzularnom području. Za razliku od poslanika, konzul ne zastupa svoju vladu prema vladi države u kojoj se nalazi, on nema diplomatskog značaja. Dok poslanik zastupa svoju državu u svakom pravcu, konzul ima određene, pretežno nepolitičke funkcije. No katkad se konzularna i diplomatska djelatnost spajaju, a to je većinom u slučajevima kada u dotičnoj državi nema diplomatskog, nego samo konzularno zastupstvo.

Konzularna služba u modernoj formi pojavila se u doba feudalizma u različitim trgovačkim naseobinama, kolonijama, faktorijama, razasutim po istočnoj obali Sredozemnog mora. Za vrijeme križarskih ratova i sve življe trgovine talijanskih, francuskih i španjolskih gradova, iz tih faktorija i kolonija, niknula je i razvila se ustanova konzula: prvo stariješina kolonije i sudac u sporovima između trgovaca — zemljaka, a kasnije sve

važniji zaštitnik interesa zemljaka, trgovine i plovidbe.

Strani autori većinom prešućuju konzularnu službu Dubrovnika i njegov doprinos općem razvitku te službe, a spominju Veneciju, Pizu, Đenovu, Marselj i Barcelonu, kao osnivače te službe u modernom smislu.

Međutim u XIV. stoljeću, za veći dio Evrope razmjerno vrlo rano, Dubrovnik donosi napredne pravne propise o uređenju konzularne službe Grada i o radu konzula. Tako na primjer imamo zaključak donesen na sjednici Velikog vijeća od 16. V. 1333. godine o plaći konzula. Već u XIII. stoljeću nalazimo dubrovačke konzule u Srbiji. Oni su isprva imali sudsku vlast, te su sudili u sporovima između pojedinih Dubrovčana, članova naseobine.

Poslije potreba godine 1667., u toku XVIII. stoljeća počela se Dubrovačka trgovina uzdizati, a time je počeo rasti i broj Dubrovačkih konzulata. Krajem XVIII. stoljeća nalazimo oko 50 Dubrovačkih konzulata po obalama Sredozemnog mora i Atlantskog oceana, što daje sliku bogatih trgovačko pomorskih veza Dubrovnika u to doba.

Konzularna služba Dubrovačke republike nosi sve glavne značajke, svojstvene tadašnjoj konzularnoj službi evropskih država, te je nesumnjivo doprinijela općem razvitku konzularne službe u Evropi.

Peta samostalna izložba nautičara Milovana Stanića

25. VIII. o. g. otvorio je svoju petu samostalnu izložbu u atrijumu Sponze dubrovački slikar M. Stanić.

Izlagao je sa uspjehom u Dubrovniku 1953. god. te u Zagrebu, Splitu i Dubrovniku 1954. god. Sudjelovao je na kolektivnim izložbama u Mostaru, Dubrovniku i Splitu.

Ova se izložba očekivala sa zanimanjem, jer su na prethodnoj izložbi u Splitu bile nagovještene neke nove smjernice u njegovom radu.

Naime djelomično apstrahiranje objekta, oslobođenje od treće dimenzije i potenciranje vrijednosti same boje.

Bogatstvo invencije, svježina i temperament odlikuje ovog mladog slikara.

Na izložbu izlazi sa 36 eksponata. Od toga 16 uljenih radova i 20 grafika.

„Jedro“ (Gauche)
ulje Milovan Stanić

